

Nr 24

Av herr **Johansson, Theodor**, och herr **Pålsson**, om effektiv kontroll av försäljning eller orderupptagning av varor genom kringresande försäljare.

Försäljning eller orderupptagning av varor genom kringresande försäljare utgör en form av affärsverksamhet, som är förenad med vissa missförhållanden och som strider mot god köpmannased. Försäljare, som representerar solida firmor och även många försäljare med egen verksamhet och som är måna om sitt anseende, bedriver givetvis sin försäljningsverksamhet på ett korrekt och legitimt sätt. Tyvärr finns det dock försäljare, som på ett mindre noggrant sätt utnyttjar sin förmåga att övertala kunderna till inköp av varor, som de antingen inte har användning för eller också kunde inköpa eller beställa i fasta butiker till lägre pris. Försäljarens övertalningsförmåga och vilja blir som regel avgörande. Köparens naturliga rätt att själv bestämma över vilken vara och när en vara bör inköpas påverkas av försäljarens vana och våltalighet. Köparen faller undan, emedan denne icke har tillräcklig motståndskraft mot försäljarens argumentation eller saknar tillräcklig kännedom om den vara som utbjudes. Ofta torde dylika mindre nogräknade försäljare uppsöka just sådana kunder, som de förutsätter skall kunna påverkas, t. ex. gamla personer. Många lockas också av till synes förmånliga avbetalningsköp, vilka villkor dock senare kan visa sig vara till ekonomisk förlust för köparen. Dessa avarter i förenämnda affärsverksamhet har varit upphov till ekonomiska svårigheter för många människor, som erhållit sekunda varor till alltför höga priser eller låtit locka sig till att inköpa varor, som de inte haft behov av eller haft råd att skaffa sig. Denna affärsverksamhet betyder också en minskad omsättning för de bofasta köpmännen.

Förutom förenämnda missförhållande, som vissa kringresande försäljare bidragit till, tillkommer ytterligare skäl som särskilt bör uppmärksammas. Det har nämligen enligt underrättelser och meddelanden i pressen visat sig, att kringresande försäljare gjort sig skyldiga till oegentligheter, stölder och även rån. I flera fall synes dessa ha planlagts, varvid man dolt sin avsikt genom att uppträda som försäljare av någon vara för att därmed få ett tillfälle till orientering. Det är särskilt gamla och avlägset boende personer som blivit offer för ojusta affärshandlingar och våld.

Det bör alltså vara ett samhällsintresse att försäljning och orderupp-

tagning av varor genom kringresande agenter och försäljare kontrolleras på ett effektivt sätt, så att missbruk från illojala försäljares sida förhindras. I fråga om avbetalningsköpen torde den år 1953 antagna nya lagen om avbetalningsköp lämna ett relativt gott skydd mot missbruk från säljarens sida. Lagen gäller numera alla avbetalningsköp och icke som tidigare köp över 3000 kronors värde. Vidare blir sådana villkor för avbetalningsköp, som icke står i överensstämmelse med god affärssed, icke juridiskt giltiga. Även i övrigt skyddar lagen köparens intressen. Utanför avbetalningsköpens område är däremot kontrollen av de kringresande försäljarnas verksamhet sämre. Vilka åtgärder som bör vidtagas för att få till stånd en bättre kontroll av alla kringresande försäljare är omöjligt att ange utan en ingående utredning av problemet. De lojala och välkända försäljarna bör givetvis icke utsättas för intrång i sitt förvärvsarbete. Däremot synes det angeläget att de ojusta metoderna inom ifrågavarande försäljningsverksamhet kontrolleras för att ge större trygghet åt köparen. En förutsättningslös utredning av förenämnda problem bör alltså snarast komma till stånd.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag i syfte att få till stånd en bättre kontroll över och ett bättre skydd för köparnas intressen vid direkt försäljning eller orderupptagning av varor genom kringresande försäljare.

Stockholm den 18 januari 1956

Theodor Johansson

Olof Pålsson
